अभिभावक Tatpur. m. f. n. (-वकः-विका-वकम्) [1] Overpowering, defeating. [2] Suppressing, making latent; e. g. *Viśwanátha* on the *Nyáya S.* (quoted s. v. अभिभव): सुवर्णादिवत्सर्वदाभिभावकद्रव्यान्तरकल्पने च गौरवम्. E. भू with अभि, krit aff. ण्वुल्.

अभिभावन Tatpur. n. (-नम्) Making victorious, giving mastership or superiority; e. g. *Lalitav.*: मैत्रीधर्मालोकमुखं सर्वोपाधिकपुरुषक्रियावस्त्वभिभावनतायै संवर्तते. E. भू in the caus., with अभि, krit aff. ल्युट्.

अभिभाविन् Tatpur. m. f. n. (-वी-विनी-वि) Overpowering, defeating, victorious. E. भू with अभि, krit aff. णिनि.

अभिभावुक Tatpur. m. f. n. (-कः-का-कम्) The same as the preceding; e. g. *Sáyaṅa*: हे अभिभूते शत्रूणामभिभावुकेन्द्र; or शत्रोरभिभूतिमभिभावुकम्; or परकीयं बलमभिभावुक च-क्षम्. E. भू with अभि, krit aff. उकञ्.

अभिभावुकतेजस् Bahuvr. m. f. n. (-जाः-जाः-जः) The same as अभिभूत्योजस् of which it occurs as an explanation. E. अभिभावुक and तेजस्.

अभिभाषण Tatpur. n. (-णम्) Addressing, allocution; e. g. *Víramitr.*: वाङ्मादिच्छेदननिष्ठुरभाषाभिभाषणे दण्डमाह याज्ञवल्क्यः; or *Baudháyana*: ऋत्विक्श्वशुरपितृव्यमातुलानां यवीयसां प्रत्युत्थायाभिभाषणम्. E. भाष् with अभि, krit aff. ल्युट्.

अभिभाषत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) Addressing, speaking to. E. भाष् with अभि, krit aff. शतृ.

अभिभाषमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) Addressing, speaking to. E. भाष् with अभि, krit aff. शानच्, ágama मुक्.

अभिभाषित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Addressed, spoken to; e. g. *Medhát.* on *Manu* (2. 121.): सर्वानेव प्रति पूर्वाभिभाषिता यथार्हमभिवादनशीलाः &c. E. भाष् with अभि, krit aff. क्त.

अभिभाषिन् Tatpur. m. f. n. (-षी-षिणी-षि) Addressing, speaking to. E. भाष् with अभि, krit aff. इनि.

अभिभाष्य Tatpur. m. f. n. (-ष्यः-ष्या-ष्यम्) To be addressed, to be spoken to. E. भाष् with अभि, kritya aff. यत्.

अभिभु Tatpur. m. (-भुः) Overpowering, defeating, a conqueror; e. g. *Atharv.*: तमिमं देवता मणिं मह्यं ददतु पुष्टये। अभिभुम् &c. Comp. the following. E. भू with अभि, krit aff. डु.

अभिभू Tatpur. m. (-भूः) I. [1] The same as the preceding; e. g. *Ṛigv.*: स (scil. इन्द्रः) पौंस्येभिरभिभूः; or *Ṛigv.* or *Sámav.* or *Atharv.*: विश्वाः पृतना अभिभूतरं (the great conqueror) नरः सजूस्ततक्षुरिन्द्रम्. [2] The name or epithet of one of the divinities invoked in the ceremony अन्नहोम (q. v.) of the Aśwamedha sacrifice. E. भू with अभि, krit aff. क्विप्.

II. Being everywhere; e. g. *Vájas.*: अभिभूरस्येतास्ते पञ्च दिशः कल्पन्ताम् (*Mahídh.*: हे अन्न यद्वा हे यजमान त्वमभिभूरसि। अभिभविता। अभितो व्याप्नोषि). E. अभि and भू.

अभिभूत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Overpowered, defeated, subdued; e. g. *Bhaṭṭik.*: दैत्याभिभूतस्य युवामवोढं मयस्य दोर्भिर्भुवनस्य भारम्. [2] Overcome with, aggrieved by; e. g. *Mahábh. Vanap.*: हृच्छयेनाभिभूतात्मा भीमसेनमकामयत्; or *Suśruta*: तमोऽभिभूते तस्मिंस्तु निद्रा विशति देहिनाम्; or पित्ताभिभूते स्नेहे &c.; or पितृग्रहाभिभूतः. [3] Made latent; (compare अभिभव 2.); e. g. *Gaudapáda* on the *Sánkhyakár.*: यदा सत्त्वेन रजस्तमसी अभिभूते तदा &c.; or तमसाभिभूते सत्त्वरजसी &c. [4] Humiliated, humbled, surpassed; e. g. *Bhaṭṭik.*: तपोवनं प्राध्ययनाभिभूतसमुच्चरच्चारुपतत्रिशिञ्जम्. [5] Confused, bewildered, perplexed; *Jatádhara* (E. I. H. 217): इतिकर्तव्यतामूढे विहस्तव्याकुलावुभौ। अभिभूतो ऽभिमायश्च विक्रूरो (? *Rádhák.*: विक्लवो) विह्वलो ऽपि च. E. भू with अभि, krit aff. क्त.

अभिभूति Tatpur. 1. f. (-तिः) [1] The being overpowered, defeat, discomfiture; e. g. *Kiratárj.*: अभिभूतिभयादसूनतः सुखमुज्झन्ति न धाम मानिनः. [2] Overpowering, defeating, victory; in the Veda also used as epithet of a masc., e. g. *Ṛigv.*: युवं श्वेतं पेदवे .... अदत्तमश्वम्। जोहूत्रमर्यो अभिभूतिम् 'the horse which is victory (i. e. victorious) over the enemy'; or *Ṛigv.* or *Atharv.*: अतः संगृभ्याभिभूत आ भर '(Indra) who is victory i. e. victorious (over the enemies)'. Comp. the use of अभिभवा; but it is possible, too, to refer the latter instances to अभिभूति 2. [3] Disrespect, humiliation.

2. m. f. n. (-तिः-तिः-ति) (ved.) Overpowering, defeating, victorious; e. g. *Ṛigv.* or *Vájas.*: आ यात्विन्द्रो ऽवस उप .... दौर्न क्षत्रमभिभूति पुष्यात् (*Sáyaṅa*: अभिभूति परकीयं बलमभिभावुकं क्षत्रं स्वकीयं बलं तेजो वा पुष्यात्; *Mahídh.*: कीदृशं क्षत्रम्। अभिभूति। अभिभवनशीलं शूरम्; or यो नो दुरेवो वृकतिर्दभीतिस्तस्मिन्मिमाथामभिभूत्योजः (where अभिभूति and ओजः are not to be mistaken for a compound; *Sáyaṅa*: अभिभूत्यभिभावुकमोजो बलम्). See also the instances s. 1. 2. E. भू with अभि, krit aff. क्तिन्.

अभिभूत्योजस् Bahuvr. m. f. n. (-जाः-जाः-जः) [1] Having the power of defeating or having victorious power; e. g. *Ṛigv.*: उग्रस्तुराषाळभिभूत्योजाः .... इन्द्रः (*Sáyaṅa*: अभिभूत्योजाः शत्रूणामभिभवनपराक्रमोपेतः); or तमु ष्टुहि यो अभिभूत्योजाः (scil. इन्द्रः; *Sáyaṅa*: = अभिभावुकतेजाः). [2] Having the power of those who overcome or oppress, having the power of enemies; being equal to them; e. g. *Ṛigv.*: त्वष्टा ... ततक्ष वज्रमभिभूत्योजसम् (*Sáyaṅa*: = शत्रूणामभिभवितॄणामोजसा बलेन युक्तम्; but the word may in this passage well be rendered like in the foregoing instances). E. अभिभूति and ओजस्.

अभिभूय Tatpur. n. (-यम्) (ved.) Mastership, predominance; e. g. *Atharvav.*: अभिभूयाय त्वा राष्ट्रभृत्याय पर्युहामि शतशारदाय. E. अभि and भूय (भू, kritya aff. क्यप्), i. e. 'the being अभि or superior'; (an E. भू with अभि, kritya aff. क्यप् would be against the interpretation of *Patanj.* on *Páṅ.* III. 1. 107., since अभि would be then उपसर्ग).

अभिभूवन् Tatpur. m. f. (-वा-वरी) (ved.) Overpowering, victorious; e. g. *Ṛigv.*: समजैषमिमा अहं सपत्नीरभिभूवरी. E. भू with अभि, krit aff. क्वनिप्, the न् being changed to र् in the feminine.

अभिमत Tatpur. I. 1. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Wished, desired, agreeable; e. g. *Rámáy.*: ददामि यत्ते ऽभिमतं कोपं मा च कृथाः प्रिये; or *Bhaṭṭik.*: अभिमतफलशंसी चारु पुस्फोर बाहुः; or *Iśwarakṛ.* on the *S.kár.*: प्राप्तिरभिमतं वस्तु यच्च तत्रावस्थितः प्राप्नोति; or *Vishṇu*: अभिमतगुणसंपन्नस्तूभयानुमतस्त्वेको ऽपि. [2] Agreed, approved, (generally) admitted; e. g. a *Vártt.* of the *Bháradvajíyas* on *Páṅ.*: सिद्धं तु कुलाख्याभ्यो लोके गोत्राभिमताभ्यः; or *Śankara* on a *Ved. S.*: प्रसिद्धमाहात्म्याभिमतानामपि तीर्थकराणां कपिलकणभुक्प्रभृतीनां &c.; or *Hitop.*: तद्भवतु। भवतो ऽभिमतमेव; or *Kumárila* on a *Mánava S.*: तदयुक्तम्। न ह्यग्नीषोमीयेन सहोपालम्भो जरद्गवस्याभिमतः; or *Sánkhyak.*: .... नव तुष्टयो ऽभिमताः. [3] Conceived, believed, fancied; e. g. *Viśwanátha* on the *Nyáya S.*: असत्सु मेघेषु न वृष्टिरित्यनेन सति मेघे वृष्टिरिति तत्र च वृथा मेघज्ञानमभिमतम्.